



KELENFÖLDI EVANGÉLIKUS HÍRLEVÉL



2010. tél

XIV. évfolyam 4. szám

Valami változik, valami nem

Gondolt-e már arra a kedves olvasó, hogy milyen visszafordíthatatlan változásokon megy keresztül egy fenyőfa a karácsonyi időszakban? A természetben a maga – Isten által kapott – egyszerűségében álló fenyő kivágása alkalmával megkezdzi a magasságokkal és mélységekkel kikövezett élete utolsó heteit. A karácsonyi hangulat maradéktalan megteremtésén fáradozó család kitüntetett figyelemmel veszi körbe az otthon új lakóját, melyet ízlése szerint fel is öltöztet valamilyen – a fenyő számára addig ismeretlen – díszbe. És így is marad két-három hétig. A változás azonban hamar megindul. Az új környezet, az állandó, szokatlan meleg, a három vagy négy lábú tartó fémjének idegensége lassan megfosztja a fenyőt annak eredeti szépségétől. A lehullott tűlevelek, a letöredezett és meghajlott ágak és végül a kukába dobást megkönnyítő feldarabolás élete harmadik, egyben utolsó szakaszát jelentik a fa számára: az elmúlást.

E kiábrándítónak tűnő vég mégsem hiábavaló, hiszen a fa fontos küldetésben vett részt, mert egy család, egy közösség, egy házaspár vagy egy magányos ember ünnepét tette



*Áldott karácsonyt kívánunk
minden kedves Olvasónknak!*

szébbé, kivételessé. Életünk évről évre változó helyzeteiben karácsonykor a fa állandó, visszatérő kellékké válik – meghalása után azonban nem kísér bennünket tovább.

Gondolt-e már arra a kedves olvasó, hogy milyen visszafordíthatatlan változást hozott az emberiség életében, amit karácsonykor ünneplünk? Azért példátlan ez a változás, mert az örökkévaló Isten mindenki számára felajánlott ajándéka jelent meg közöttünk. Ez az ajándék, a Krisztusban megtestesülő isteni kegyelem azonban sem ünnepekhez, sem tér-

hez, sem időhöz nincs kötve. Életünk minden változó helyzetében ott van – hogy elviseljük a világ változását, hogy legyen mibe kapaszkodni akkor, amikor az ünnep közeledik, vagy már elmúlt, vagy egyszerűen megszokottá vált. A karácsonykor megszületett és húsvétkor meghalt Krisztus nem maradt az elmúlás állapotában – újra az ember életébe lép. Valami változik, valami nem – ez utóbbi pedig a kegyelem.

Horváth-Hegyí Áron

Kullossari testvéreinkkel együtt ünnepeltünk

Idei gyülekezeti hétvégénk külön érdekessége volt, hogy finn testvéreinkkel együtt ünnepelhetünk. Testvérgyülekezetünkől egy húszfős csoportot láttunk vendégül, és együtt vettünk részt velük a gyülekezeti ünnepi alkalmakon. Íme néhány beszámoló:

Vendégül láttuk a finn csoportot

Gyülekezeti hétvégénken egy finn testvérgyülekezetünkől (Kullossariból) érkezett csoport is részt vett. Igyekeztünk megosztani a vendéglátással kapcsolatos teendőket, így csütörtökön a nyugdíjas bibliakör tagjai készítették számukra ebédet, másnap a péntek esti ifisek biztosították a vacsorát, szombatra pedig a hétfő esti csoport vállalkozott – ez utóbbi kullissatitkaiból osztok meg itt néhányat.

Több verzió felmerült, de igyekeztünk figyelembe venni, hogy az előző csoportok mit alkotnak, és végül a hidegtál és mellé saláta, ezután gyümölcs és sütemény megoldás mellett döntöttünk. A csapat közös munkát preferált szemben azzal, hogy mindenki otthon készít valamit, így abban maradtunk, hogy

szombat délután nálam gyülekezünk, és ott állítjuk össze a menüt. Természetesen az élet felülírta az elhatározást, s volt, akit egyéb teendői elszólítottak a közös munkától, és nem tudott jönni, vagy inkább estére hozta az ígért finomságokat. A közös sütés-főzés így is jó hangulatban telt, noha meg kellett küzdeni a sütővel, ami a kalácssütés alatt úgy döntött, kialszik, vagy a túl kristályos sóval, ami nagyon hasonlított a cukorhoz, de ami a lényeg: pont időben elkészültünk!

Voltak, akik nem főztek, viszont segítettek este a terítésben, s ketten a vendégségen is részt vettünk, no és utána a rendrakásban is. Összességében jól sikerült a vendéglátás, pozitív visszajelzéseket kaptunk, és itt ragadom meg az alkalmat, hogy még egyszer megköszönjem a résztvevő többiek segítségét – akik között régi és mostani hétfő estiek is vannak: Urbán Máté, Misják Fanni, Szabad Júlia, Kosztolnyik Kálmán, továbbá segítettek még: Blázy Árpád, Horváth-Hegyí Áron és Sutyinszki Katalin.

Sulyok Petra

Az aranszínnek festője (Részletek a kiállítás megnyitójából)

Ladócsy Lászlót néhány hónap híján 33 éve ismerem. Az elmúlt évtizedekben két iskolában – így a tetszhalálból feltámasztott aszódi evangélikus gimnáziumban és a családnak otthont adó Kartal falu általános iskolájában – a nagy szeretettel és következetességgel végzett tanári munka mellett komoly életművet hozott létre. A jelen kiállítás az ikon- és akvarellkorszakra legalább színvilágában utaló alkotásokat foglal magába. Az *Aranyfűst, az Ószövetség, a Fűrtet és manát ad az Úr, illetve a Szent hajlék* című nonfiguratív képek kivétel nélkül az arany szent színének árnyalataival szólítanak meg bennünket a világtól az óaranyon át az aranybarnáig. Az *Ikon* pedig olyan, mint egy csukott ikonosztáz tábláin át kizárólag lelki szemünkkel megpillantható, derengésszerű alakok ábrázolása. Ha a most kiállított képek közül meg kellene neveznem a számomra legkedvesebbet, határozottan két képre mutatnék rá. A virágot (de szimbolikusan akár már magzatot!) dajkáló *Mária* modellje a művész még idős korában is madonnaarcú édesanyja volt; ez a festmény egy ifjúkori fényképe alapján készült. A másik, szememnek-lelkemnek oly kedves műben, amelynek címe *Erzsébet, Kartal védőszentje*, a festő életének másik meghatározó asszonyára, feleségére, Katalinra ismerhetünk. Az ő karcsú alakja, mandulaformájú kék szeme és arcformája itt a falu „házi szentjének” alakjába költözött át, magasabb régiókba, égi dimenzióba emelve egy házastársi szövetséget, követve ezzel számtalan korábban élt művész példáját, akik hol az Istenanya, hol egy szent asszony ábrázolásához vették kölcsön életük társának vonásait.

Ha és amikor Önök, hazai vendégek és kedves finn testvéreink, ezekben a képekben gyönyörködnek, ebbe a világba nyernék belépést,

ne feledjék el, hogy egy olyan ember munkáit látják, egy olyan alkotóműhely részesei lehetnek, amely minden, csak nem sziget-lét, minden, csak nem elefántcsonttorony, hanem a legszigorúbb elvárások kötésében megőrzött művészet. Hajnali felkeléssel, folyosói ügyeletekkel, éjszakába nyúló munkákkal, egy magyar vidéki tanárember hétköznapijaival, amelyekben a nagybetűs ünnepet azok a pillanatok jelentik, amikor szembenézhet a vonásaira váró vászonnal és papírral, s amikor ecsetet vehet a kezébe. Az aranszín árnyalatait szerető művész nem mártírkat, nem sajnálja és nem sajnáltatja magát, hanem azt üzeni a műtermükből alászállni nem akaró pályatársaknak: így, ilyen körülmények között is lehetséges Isten és ember szolgálata, még ha gyakran kimerülten, a feladatok öző-



nétől meggyötört szívvel is. Ladócsy Lászlót mindezek ellenére nem féltém. Felesége, gyermekei, az őt szerető és körülölelő, jeles fiaként tisztelő s olykor ki is tüntető Kartal falu, továbbá művészetének sok rajongója megóvjá attól, hogy a tanári-művészi munka kettős kötésében idő előtt elfáradjon és kiégjen.

Ki merem jelenteni: ezek a képek nagyon beleillenek a finn otthonok világába, ahol vi-

lágos színekkel harcolnak a hosszan tartó sötétség ellen. Szívből remélem, reméljük, hogy messziről érkezett és hazai vendégeinknek sok erőt és fényt nyújtanak az itt látható képek, oltalmul a közelítő tél ellen. Elmélyült szemlélődést, feloldódást kívánok kedves mindnyájuknak.

Petrőczy Éva

Afrikából jöttem, híres mesterségem címere:

GYógytornáSZ

*Bence Zsófi Kenyárol mesélt a gyerekeknek
az őszi gyülekezeti hétvégén*

Falra kivetített Afrika-térkép, a sarokban érdekesnek látszó finomságok (vagy finomságoknak látszó érdekességek), székeken gyerekek, és előttük mosolygós Bence Zsófi, kezében gitár. Ez a látvány fogadott, amikor a gyülekezeti hétvége szombatján az alagsori gyerekprogramra érkeztünk. Márti néni áhítatát Zsófi afrikai éneke követte, majd mindenki megtanult szuahéliül köszönni: dzsámi, dzsámi! Volt még sok szépséges és néha szívszorító fénykép a kenyai gyerekekről, állatokról, életéről. Volt egy kis tánc, egy kis banánévés, egy kis teakóstoló – ami csak két gyereknek ízllett, de azoknak nagyon! Végül mindenki készített színes szívószáלבól karácsonyfadísz. Közben megbeszélték, hogy ott, ahol Zsófi járt segíteni a gyerekeknek, ott meleg van karácsonykor

– ami még nem lenne akkora baj. Nagyobb baj, hogy a szegény gyerekeknek nem voltak díszek, amit a fára akaszthattak volna, ezért ott is szívószáלבól készültek a díszek!

Bence Zsófi korábban tartott már beszámolót felnőtt szeretetvendégségen. Most megkísérelte a gyerekek nyelvén elmesélni, hogy milyen az élet Kenyában. Úgy érzem, sikerülhetett, hiszen a gyerekek gyereknyelven láthattak, hallhattak, ízlelhatték, „mozoghattak”, alkothattak Kenyárol. Ráadásul aznap este kisfiam az esti imádság közben egyszer csak megszólalt: „Mama, köszönjük meg, hogy van hol laknunk, mert Zsófi mondta, hogy nem minden gyereknel van ez így Afrikában.”

Ittész Szilvia

Változás az emberi tervekben, hogy Isten változatlan akarata beteljesüljön

Immánuel, velünk az Isten. Milyen furcsán csenghetett József fülében ez az angyali mondat, amikor először hallotta: Immánuel, velünk az Isten. Ezt a hírt már régóta várta. Igaz ember lévén várta a megígért Messiásról szóló hírt. De talán jobban szeretne volna, ha ezt a hírt – Isten szabadító tervéről – egy távoli barátjától vagy rokonától hallja először és nem a neki személyesen megjelenő küldöttől. Talán azért, hogy legyen ideje ráhangolódni a különös eseményre, hogy kellő távolságból közelítsen rá, hogy először csak óvatos külső szemlélője legyen az eseményeknek és ne közvetlen résztvevője.

Gondolt ő az eljövendő szabadítóra, de még jobban gondolhatott ifjú feleségére. Gondolt ő Isten országára, de még jobban gondolhatott egy nyugodt, békés családi életre feleségével és születendő gyermekeivel együtt.

Milyen furcsa lehetett József első adventje, „karácsonyi készülődése”. Kezdődött minden azzal, hogy nem várt események történtek. Minden bizonnyal József sokat álmodozott arról, hogy miként fogja a törvényt betöltve megélni családi életét. Isten áldásában is joggal bízhatott. Aztán az áldás feletti bizonyosság mintha elhalványult volna. Saját terveit valaki átírta. József igaz emberként készült a házasetre. A kor szokása szerint egymás jegvesei lettek Máriával, egymástól távol felnövekedtek, hogy aztán felnőtté válásuk elérkeztevel egymáséi legyenek. De Máriával megmagyarázhatatlan dolgok történtek... Milyen különös, hogy József számára Isten érkezése, a Fiú testté létele először inkább azt jelentette, hogy Isten eltávolodik tőle, hiszen

nem úgy történtek a dolgok, ahogy ő azt megtervezte. Milyen furcsa ellentmondás...

A nehezen értelmezhető lépések csak folytatódtak. Az angyal még azt is megmondta Józsefnek, hogy miként nevezze a születendő gyermeket. Pedig a névadás minden esetben a családfő feladata volt. De ebben az esetben nem így történt, mert az angyal azt mondta, hogy Jézusnak kell nevezni a gyermeket.

Reményik Sándor *József, az ács, az Istennel beszél* című versének kezdő sorai találóan érzékeltetik azt a feszültséget, amikor Isten változatlan tervei felülírják, megváltoztatják az emberi terveket.

*„Magasságos,
Te tudod: nehéz ez az apaság,
Amit az én szegény vállamra tettél.
Apja volnék, – és mégsem az vagyok.
Ez a gyermek... ha szemébe tekintek,
Benne ragyognak nap, hold, csillagok.
Anyja szemei s a Te szemeid,
Istenem, a Te szemeid azok.
Gyönyörűséges és szörnyű szemek,
Oly ismerősek, s oly idegenek...”*

Nem magától értődő a testté létele csodája. József számára meg végképp nem volt az. Valaki mégis megértette vele, hogy mindaz, ami történik, az emberért történik. Érte is történik. József belekapaszkodott abba a viaszszalába és egyben biztatásba, amivel az angyal megszólította őt: „Ne félj!” Ezzel a biztatással indult el Betlehem felé, majd onnan Egyiptomba, hogy aztán hazavezesse családját Názáretbe. Isten kijelentésében bízva, a Léleke vezetése által József mégis csak azonosulni tu-

dott Isten változatlan, mentő emberszeretetével. Ez a hit csodája!

Nem magától értődő a testté létel csodája. Még külső szemlélődőnek sem. És végképp nem magától értődő, hogy éppen az, aki cselekedeteiben, szavaiban és gondolataiban hallhatóvá, láthatóvá és érzékelhetővé tette az Atya végtelen emberszeretét, aki által az Isten jelenvalóvá lett, az a kereszten értünk, talán inkább helyettünk az égre kiáltva felkiáltott: „Éli, éli, lamá sabaktáni!”, azaz „Én Istenem, én Istenem, miért hagytál el engemet?” E mondat miatt sokan megkérdőjelezték, hogy az Atya valóban jelen volt-e a Fiúban. A zsidók megbotránkoztatónak tartották, ami a kereszten elhangzott, és ami ott történt. A görögök egyszerűen bolondságnak mondták. Nekünk viszont azt hirdeti az egyház az apostolok óta, hogy a kereszt eseményében és ebben a mondatban vált teljessé a Fiú emberré létele, az Atya közénk jövele.

Hogyan cseng a mi fülünkben: Immánuel, velünk az Isten? Ismerősen? Megnyugtatóan? Bátorítóan? Közömbösen? Tolakodóan? Hogyan cseng a fülünkben: Immánuel, velünk az Isten?

Immánuel, velünk az Isten. Isten közénk jött, Isten közöttünk van, mert nem tudta és



nem tudja elviselni az ember bűnét, istennélküliségét, Isten nélkül való életét. Mert Istennek fáj mindaz, amit ennek az állapotnak a következményeként egymással teszünk, egymásnak mondunk és egymásról gondolunk. Az angyal azt mondta Józsefnek, hogy a születendő gyermek fogja megszabadítani a népet bűneiből. A Jézus által felkínált szabadulás lehetősége az Istennel való közösség helyreállításában nyílik meg, hogy ez a közösség határozza meg egész életünket. Ezért akarja a Változatlan előidézni bennünk a változást.

Joób Máté

Alázattal miniszterként

A novemberi szeretetvendégségre gondolva először az alkalom meghittsége idéződik fel bennem. Ez azért is nagy dolog, mert olyan sokan voltunk, hogy a tanácssterem székeit folyamatosan ki kellett pótolni az újonnan érkezők miatt. Ezen az estén Réthelyi Miklós miniszter úr, orvosprofesszor, a Semmelweis Egyetem egykori rektora volt a vendégünk. Az est házigazdája, Joób Máté már a beszélgetés elején világhossá tette, hogy ezen

az alkalmon a sok szóba jöhető, izgalmasabbnál izgalmasabb téma közül a számomra is legérdekesebbre, a miniszter úr személyére szeretné a figyelmünket irányítani. Visszaidézve a beszélgetést, ismét megragad Réthelyi Miklós őszintesége, ahogyan az új feladatával együtt járó nehézségekről beszélt. Hangsúlyozta, hogy az új helyzet nemcsak őt, hanem az egész családját – főleg a feleségét – komolyan próbára teszi. Tanulságos

volt miniszter úr válasza arra a kérdésre, honnan merít erőt a feladatok ellátásához. Első helyen említette az Istennel és családjával való kapcsolatát. Megtudhattuk, hogy minden reggelét közös áhítattal kezdi feleségével együtt, és csak ezután fordul figyelme a napi feladatok felé. A beszélgetés közben kirajzolódtak előttünk a minisztériumi mindennapok is. Megdöbbenő volt számomra, milyen komoly munkát és pontos tervezést igényel csak a szervezetnek magának a működtetése is. Így elképzelhető, hogy egy-egy érdemi döntés előkészítése és kivitelezése mekkora erőbefektetést követel. Jó volt meg tapasztalni azt a feladattal szembeni alázatot is, mely a miniszter úr minden mondatából kiláglott. De talán ennél is jobb volt hallani, milyen elismeréssel és tisztelettel beszélt beosztottairól, miként méltatta munkájukat. Nemcsak az államtitkárokat említette meg, hanem külön méltatta titkárnőjét, aki már húsz éve dolgozik mellette, és akinek tapasztalatai nagyban gyorsítják és megkönnyítik a napi munkáját. De nemcsak sikerekről szólt,



hanem korlátozott lehetőségekről, óhatatlanul sérülő érdekekről, vitákról is. Az alkalom második felében szinte igazi beszélgetés alakult ki. Sok komoly téma is szóba került, például az abortusz szabályozása vagy az orvosi kamarai tagság kérdése. Beszámolómat zárva én is csak csatlakozni tudok a szeretetvendégségen elhangzott kívánsághoz: Isten adjon erőt a miniszter úr további munkájához! Reméljük, hogy a jövőben is lesz alkalmunk a gyülekezetünkben találkozni.

Ittész-Venásch Eszter

A barátságos ösvény

Karácsonyt megelőzően szeretünk esténként leülni közösen az adventi koszorú elé, megbeszélni a nap eseményeit, énekelni. Így készítjük elő lelkünket a várva várt ünnepre. *A Jöjj, népek Megváltója* szinte kötelezően elhangzik ilyenkor. Amikor az éneklésben a harmadik versszakhoz érünk, szinte mindig eszembe jut a következő történet, amely már régen történt, s amelynek én voltam szenvedő alanya. A szülőfalumban – talán erről írtam is már – szokás mind a mai napig, hogy a gyermekek csoportokba verődve kántálni mennek rokonokhoz, de özvegyekhez, magányosokhoz is. Egy ilyen alkalommal,

amikor hazafele vettük az irányt, jó öreg este volt. Elköszöntünk egymástól, és mindenki hazaindult különböző irányba. Kiderült, hogy senki nem ment arra, amerre én laktam. A falu végén, az erdő alatt laktunk. Az utca egyik szélén hatalmas fenyők álltak, amelyek szeles időben furcsa hangokat hallattak. Nappal nem volt semmi gond, de este mindig meglódult a fantáziám, és embert, állatot, mindent odaképzeltam a szegény, ártatlan fenyőlombok közé.

Talán társaim észrevehették a habozásomat, mert egyikük megkérdezte:

– Elkísérjelek?

– Ó, dehogy! – jött a gyors válasz, amit aztán rögtön meg is bántam. Lassan indultam haza magam mögött hagyva barátaim vidám csevegését és a falu fényeit. Természetesen nem történt semmi a hazafele vezető úton. Ép testtel, ám kissé zilált lélekkel érkeztem meg, ahol már várt a család és a sok ajándék. A barátság-talan, sötét ösvény végén fény várt és öröm. Sok év távlatából most is felmerül a kérdés bennem: mitől volt barátság-talan az én utam? Mindenekelőtt attól, hogy sötétben jártam. Ugyanez az út nyári napsütésben vagy tavaszi vidámságban barátságos, kellemes sétának tűnt. De a sötétben az ember elvétí az arányokat, és eltévedhet. Az említett adventi ének barátságos ösvényről és világos éjszakáról szól. Karácsonynak ez a csodája! A világos éjszaka, mert aki karácsonykor született, Jézus

Krisztus, világosságul jött a világba. Hogy ne legyen okunk félni. Hogy ne járjunk sötétségben. Hogy ne rémítsenek az árnyak. Hogy tudjuk, lássuk az irányt, és el ne tévedjünk. Hogy ne botorkáljunk úttalan utakon, barátság-talan ösvényeken, mert van világosságunk. Igaz, az életünk során néha beárnyékolódik utunk, köd és sötétség borul ösvényünkre. Van-e akkor segítségünk? Mindig van, hiszen Jézus Krisztus éppen ezért jött a világba, hogy ezeken a nehéz életösvényeken társunk legyen, világosságunk, életünk. Csak ne küldjük el őt, ne mondjuk, hogy nincs rá szükségünk! Ugyanis Jézusban egy életre szóló ajándékot kaptunk a mennyei Atyától. Legyünk hálásak ezért!

Blázy Árpádné

Szeretettel hívunk minden kedves érdeklődőt téli-tavaszi

SZERETETVENDÉGSÉGEINKRE!

Február 5.

Kovács Sándor kárpátaljai szakértő *Az ismeretlen Kárpátalja* címen tart vetítéssel egybekötött előadást.

Március 5.

Kákay István *Pilátus és Hét ima* című művének kelenföldi bemutatója, amelyet a szerző kórusa és zenekara ad elő.

Április 2.

Asztali beszélgetés **Pröhle Gergely** helyettes államtitkárral, aki *Magyar külpolitika és a magyar kisebbség helyzete az európai uniós elnökségünk idején* címmel tart bevezetőt.

Az alkalmak minden hónap első szombatján
16.30 órakor kezdődnek
gyülekezetünk tanácstermében (1114 Bp., Bocskai út 10.).

Irodalmi estek Kelenföldön

Ki volt „az erdélyi költő”? Ki volt a „világháború Petőfije”? Melyik költőnk halt éhen? Ki írt Végvári álnéven? Mit jelent a gyöngykgyaló és az ólomfecske metafora? Ezekre a kérdésekre is választ kaphattunk **Takaró Mihály** irodalomtörténész előadásain, amelyeken olyan írókkal és költőkkel foglalkozik, akikről „megfeledezett” a magyar irodalomtörténet, még mindig nem kapták meg méltó helyüket a 20. századi kultúrában. Száműzött magyar irodalom című előadássorozata tizenyolc részből áll, ezek közül kettővel, Reményik Sándor és Gyóni Géza munkásságával ismerkedhettünk meg. Azért esett rájuk a választás, mert mind a ketten evangélikus családból származnak. Hallhattunk a történelmi korszakról, amiben éltek, pályájukról, barátaikról, hitükről, szerelmeikről.

Reményik Sándor Erdélyben él abban a Trianon előtti-utáni időszakban, amikor a menni vagy maradni az egyik legnehezebb döntés. Miért megy el Áprily Lajos (Reményik legjobb barátja) és Makkai Sándor református püspök? Miért repatriál, aztán megy mégis vissza Kós Károly és Benedek Elek? Reményik legnagyobb verseiben állást foglal az Erdélyben maradás mellett, vállalni kell a kisebbségi sorsot (*Eredj, ha tudsz!, Ahogy lehet*).

„És árvaság csak egy van, feleim:

Az erdőn kívül lenni.

Ott hontalannak, hazátlannak lenni.

(...)

S amíg itthon vagyunk

Bizony bíbor és bronz és arany

És örökkévaló szent szépség vagyunk.”

(Halotti beszéd a hulló leveleknek)

Megismerhettük Reményik legszebb verseit hitéről (*Kegyelem, Pilátus, János evangéliuma*),

és megtudhattuk azt is, hogy miben különbözött ez a hit Balassi Bálintétól vagy Ady Endréétől.

Gyóni Géza tizenhét évvel halála után megkapja a *Legjobb európai háborús költő* címet a Brit Irodalmi Társaságtól a Csak egy éjszakára című verséért. Pedig nem is akar harcolni. Édesapja után ő is evangélikus lelkésznek készül, de egy szerelem és utána egy amerikai párbaj eltéríti a papi hivatástól, inkább újságíró lesz. Többször behívják katonának, mindig idegenben harcol, ezért 1912-ben, amikor harmadszor vonul be, megírja nagy visszhangot kiváltó versét *Cézár, én nem megyek* címmel. Ekkor figyelnek fel rá a Nyugat költői, de sokan támadják is, versét az „ellen *Nemzeti dalnak*” tartják. Aztán 1914-ben úgy érzi, hogy ezt a háborút a saját hazájáért kell végigharcolnia, Przemyslbe vezénylik, itt megismeri a háború poklát (ekkor írja a *Csak egy éjszakára* című versét). Hadifogságba kerül, hat hónapig menetelnek, mire Krasznójarszkba érnek. Itt verseiben a hadifogság kálváriáját rajzolja meg (*Levelek a Kálváriáról*). Napra pontosan a harmincharmadik születésnapján éhen hal távol hazájától.

Takaró Mihály lebilincselően mesél a költők életéről, fantasztikusan mondja a verseket, és olyan párhuzamokra hívja fel a figyelmünket, amik az egész magyar irodalmat érthetőbbé, izgalmasabbá teszik. Érdemes minden korosztálynak meghallgatni őt, mert ilyen lelki feltöltődésben kevés helyen részesülhetünk. Az előadássorozat tavasszal folytatódik. Kíváncsian várjuk, hogy kikkel ismerkedhetünk meg majd közelebről ezeken az alkalmakon.

Missura Johanna

Képek gyülekezetünk életéből



*A betakarítási hálaadó
istentisztelet oltára Farkasréten*



*Takaró Mihály előadást tart
Reményik Sándorról*



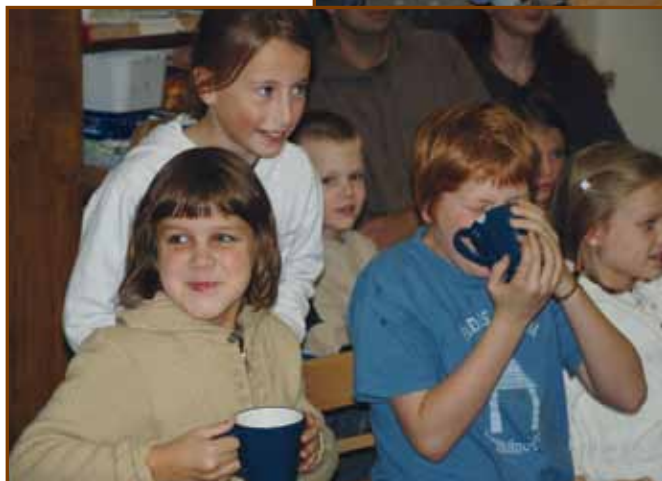
Közös szolgálat a finn lelkészekkel



Naptárkészítés



Gyerekek lakomája



Kenyai kóstoló



Gyertyafestés



Az ajándékkészítők



*Ajándékozás a finn
testvérekkel*



Az ünnep háziasszonyai



Gyerekek ünnepi éneke

Köszöntjük gyülekezetünk tagjait!

Szeretettel köszöntjük **Schulek Mátyást**, aki a Magyar Köztársasági Érdemrend Lovagkeresztje (polgári tagozata) kitüntetést vehette át több évtizedes pedagógiai és szervezői tevékenységéért; **Török Gábort**, aki a Magyar Köztársasági Érdemrend Tisztikeresztjét vehette át a csődjog területén végzett több évtizedes eredményes kutatómunkájáért, kiemelkedő felsőoktatási tevékenységéért és a tudományszervezés területén tanúsított pél-

damutató teljesítményéért; valamint **Sass Szilárdot**, aki pedig új ciklusra kapott megerősítést kerületünk önkormányzati képviselőjeként. Helyzetükről, munkájukról kérdeztük őket.

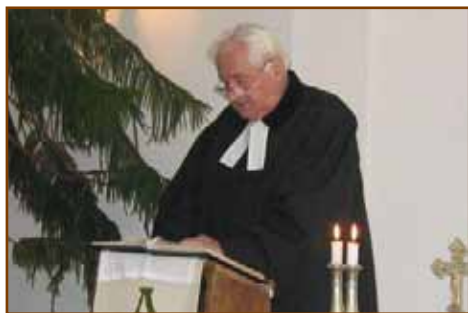
Török Gábor, az állam- és jogtudomány doktora, az MTA Jogtudományi Intézetének tudományos tanácsadója, a Corvinus Egyetem Közigazgatástudományi Karának és a Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jog-



tudományi Karának tanszékvezető egyetemi tanára.

– **Kedves Gábor! Mit jelent számodra ez a kitüntetés?**

– A nem várt elismerésnek különös íze van. Ekkor – mintegy villanó fényben – kiderül, hogy tényleg nincs egyedül, sokan gondolnak rá jó szívvel, s e mögött szinte kitapinthatóvá válik az Örökkévaló akarata. (B.Á.)



– **Kedves Matyi bácsi! Miért is kapta a kitüntetést?**

– Az oklevélen található szöveg alapján úgy gondolom, hogy a kitüntetést a Deák téri iskoláért végzett munkásságomért kaptam.

– **Hogyan emlékszik vissza az első évekre, az indulásra?**

– 1992-ben kaptam a megbízást Harmati püspök úrtól, hogy indítsuk újra a Deák Téri

Gimnáziumot. Meg is kezdtük a tárgyalást az V. kerületi polgármesterrel az egykori Sütő utcai épületről, amelyben általános iskola üzemelt. Ezután hamarosan sajtóhadjárat indult ellenünk az iskola miatt. Zajlott az iskolával is az egyeztetés az együttműködésről, de amikor megtudták, hogy mi az alsó tagozatot nem óhajtjuk továbbvinni, ők is bemerevedtek, nem voltak hajlandók megegyezni velünk.

Végül a Molnár utcában, az Aranytíz Művelődési Házban kaptunk helyet a tanításhoz, itt indítottuk el a gimnáziumot '92-ben. Dél-előtt tanítás folyt, délután pedig a művelődési ház megtartotta a saját programjait. Egy pici szobát és két tantermet kaptunk.

Egyszer aztán az Ordass Lajos Baráti Körnek kellett beszámolót tartanom a gimnáziumról, és elmondtam nekik a gondjainkat. Miután meghallgattak, ezek az öregurak és -hölgyek azt ajánlották, hogy keressem meg a főpolgármester-helyettest, aki evangélikus, hátha tudna segíteni. Így is történt, és végül kiderült, hogy az Orczy úton üresen áll egy épület, és éppen senkinek sincs szüksége rá. Így sikerült azt megszerezni az általános iskolának, ők elköltöztek, és nem kellett közösködnünk az épületen. Ezután két évbe telt a felújítás.

A kezdet kezdetén megbízott szervező igazgató voltam, aztán egy évig megbízott igazgató, majd kétszer hat évre a gimnázium megválasztott vezetője. 13 évig igazgattam a Deák téri gimnáziumot.

– **Mi vezérelte az igazgatói munkában?**

– Mire igazgató lettem, egy valamit megtanultam az addigi pályafutásom alatt: meg kell bízni a kollégákban, rájuk kell bízni sok mindent. Ha hibáznak, majd tanulnak belőle. Ilyen esetekben finoman közöltem velük, hogy én hogyan gondolnám, de azt tartottam a legfontosabbnak, hogy kialakuljon bennük a felelősségtudat. Az embereknek nagyon kell

az önállóság, mert csak így lesznek aztán igazán felelősségteljesek.

Nagyszerű helyetteseim voltak, például a mostani igazgatónő, de mások is. Tudták, hogyan gondolkodom. Hálát adok az Úristennek azokért az évekért és a szolgálat lehetőségéért!

Mády Erzsébet



Sass Szilárd, farkasréti közösségünk tagja idén októbertől második ciklusát kezdi el mint önkormányzati képviselő.

– **Először is szeretnénk gratulálni a megbízatáshoz. Miben más ez a mostani ciklus?**

– Amellett, hogy a 15. számú választókerületet képviselem a testületben, a gazdasági bizottság vezetésével is megbíztak. Ez igen összetett feladat. Mivel ezen a területen korábban még nem dolgoztam, sok jogszabályt kell átnézni, hogy kellő szakértelemmel tudjam irányítani a bizottság munkáját. Nagy felelősséggel jár ez a munka, de reményeim szerint még nagyobb lehetőséggel. Bizonyára mindenki számára ismert, hogy egyelőre még a korábbi ciklus által elfogadott költségvetés szerint dolgozunk. Igazából majd csak az országos költségvetés elfogadása után tudjuk megtervezni a jövőt. Biztosan nem lesz könnyű, de szeretnénk a kerület lakosainak érdekeit minél inkább szem előtt tartani.

– **Miben más a mostani képviselő-testület munkája?**

– Még igencsak a ciklus elején tartunk, és most kell kialakítani a testület működését. Szeretnénk a jobboldali többség lehetőségével

minél hatékonyabbá és gyorsabbá tenni a testület működését.

– **A testület alakuló ülésén elhangzott beszédében az egyik vasárnapi igét is megemlítette...**

– Valóban. Három gondolatot emeltem ki a magam számára irányelvként. Az egyik egy Cicero-idézet, amit az első megválasztásomat követő karácsonykor kaptam a fiaméktól: „a nép jóléte a legfőbb törvény”. Úgy gondolom, ha az összes kormányt ez az elv vezetné, egész más világ lenne. A másik a farkasréti templomhoz kötődik. Két héttel a választás előtt az ígéhirdetés Ámosz könyve alapján szólt. A próféta a problémák megoldására a következőt mondta: „és folyjon az igazság, mint egy bővizű patak”. A harmadik sokkal egyszerűbb és szárazabb ügy: amikor a minőségirányítás nyolc alapelvét tanították nekem, egyet abszolút nem értettem. Tények alapján történő döntéshozatal. Nem értettem, hiszen mindenki a tények alapján dönt... De aztán rájöttem, sajnos az életben nem így van. Ezért szinte ez a legfontosabb a nyolc közül.

– **Formálódtak-e azóta ezek a gondolatok?**

– Most is fontosnak tartom őket. Ezeknek a szellemében szeretném végezni a munkámat. A kezdeti lelkesedés még él bennem, bár már látom, hogy milyen nagy feladatra vállalkoztam. Országunk problémái hűen megjelennek az önkormányzatok szintjén is.

– **Milyen személyes erőforrásai vannak?**

– A korábban megfogalmazott irányelvek mellett mindenképpen szeretném megemlíteni a családomat. Mindenekelőtt feleségemet, aki a napi munkámban is nagy segítségemre van. Pótolhatatlan támaszom a kapcsolattartásban.

– **Sok erőt és áldást kívánunk a munkájához!**

Jóób Máté

Folyton csak az anyagiakról?

Mióta felügyelő lettem, nem először írok anyagi kérdésekről a hírlevélben. A közelmúltban azonban olyan hír jutott el hozzám, ami miatt meg kellett kérdeznem magamtól, hogy okos, építő dolog-e ezt tennem? Nem riasztunk-e el egyeseket a gyülekezettől azzal, ha túl sokat írunk, beszélünk erről a témáról?

Bizonyára megvan ennek a veszélye, de mint a legtöbb bonyolult esetben, a másik oldalon is nagyok a veszélyek. Például az, hogy mi, tehervállalók is elkényelmesedünk. „Én annyit adakoztam már az előző években! Idén kicsit kevesebbet fizetek.” De ugye világos, hogy ha mindenki így gondolkodik, akkor nemcsak egy kicsivel, hanem sokkal kevesebb lesz a gyülekezet bevétele? Vagy fiatal felnőtteknt belegondolunk-e egyáltalán, hogy most már nekünk kell lenni a tehervállalóknak, nem a szüleinknek, nagyszüleinknek? A gyülekezet mindennapjában kevésbé járatosakként tudjuk-e, hogy miből tartja fenn magát a gyülekezet? És tud-e adni másoknak is segítséget? Pedig nem az lenne esetleg egy magunkfajta fővárosi gyülekezet feladata, hogy egy nehezebb körülmények között élő kisebb közösség támasza legyen anyagilag is? Amellett, hogy a saját rászorulóira is figyel... És hát a gazdálkodásnak folyamatosnak kell lennie, a fizetéseket, közüzemi díjakat, irodai kiadásokat, Fraknó utcai szeretetszolgálatot és még sok minden mást nem lehet a kassza állapotától függően rapszodikusán fizetni.

Hála Istennek már évek óta nem vagyunk abban a helyzetben, hogy kritikus lenne a pénzügyi helyzetünk, a kolumbáriumbővítés idei nagyobb kiadásai után azonban jelentősen megcsappant a pénzkészletünk, és nem volt megnyugtató hallgatni a presbitériumnak a gondnoki beszámolót, miszerint a háromnegyed éves zárásnál a perselypénz, az adományok és az egyházfenntartási járulékok befizetett összege is csak az éves terv

50 és 60 százaléka között állt. Persze reméljük, hogy az év vége felé idén is nagyobb arányban érkeznek a befizetések a gyülekezeti tagoktól, de azért bennünk van a bizonytalanság, hogy mennyire merjünk bátran tervezni a következő évre. Pedig terveink vannak, hiszen nemhogy az akadálymentesítés érdemi részébe nem tudtunk még belekezdeni, de a kolumbáriumbővítési munkákból is sok van még hátra! És a fizikai építkezésen kívül a lelki építkezéssel kapcsolatban is vannak olyan tervek, amelyekhez anyagiak is szükségeltetnek.

Ahogy hírlevelünk előző számában is beszámoltunk róla, a gyülekezeti stratégia alapján létrehozott egyik munkacsoport az egyházfenntartói járulékok fizetésével kapcsolatos ajánlás kidolgozásán fáradozik. Különös téma ez is. Konkrét igények alapján került be a stratégiába, hogy „készüljön olyan táblázat, amelynek segítségével a gyülekezet tagjai tájékozódhatnak egyházfenntartói járulékok kívánatos mértékéről”, mégis vannak olyan óvatosabb vélemények, hogy általában nem szabad kérni, csak ha konkrét célokra konkrét összeget akarunk összegyűjteni. Nyilvánvalóan van igazság abban, hogy sokan jobb szívvel adakoznak, amikor pontosan tudják, hogy mire fordítódik az összegyűlt pénz. Miért ne lehetne azonban célunk, hogy közülünk minél többen tudatosan döntsének amellett, hogy a gyülekezet támogatására, és a gyülekezeten keresztül az Isten ügyének szolgálatára rendszeres komoly támogatást adnak akkor is, ha az nem konkrét, elkülönített célokra megy. Hogy sokakban van erre nyitottság, azt talán az is mutatja, hogy az ősszel lezajlott kérdőíves felmérésünk során a válaszadók egy-két kivétellel úgy nyilatkoztak: elfogadhatónak tartanak az egyházfenntartói járulékra vonatkozó irányelv bevezetését.

Ittész András

Hálaadás Sepsiszentgyörgyön

12 éve szentelték fel Sepsiszentgyörgyön az új evangélikus templomot. A mintegy 1000 lelket számláló gyülekezet sokat köszönhet Mózes Árpád akkori püspöknek, aki szárnyai alá vette a gyülekezetet, és nem kevés „kilincseléssel”, utánajárással megvalósította a gyülekezet régi álmát. Két évvel ezelőtt a kelenföldi testvérgyülekezet mintájára elhatározták, hogy minden esztendőben hálaadással emlékeznek meg eme örvendetes eseményről. Ennek kapcsán, a kelenföldieket képviselve vehettem részt az ünnepsorozatban, amely október 23–24. között került megrendezésre. A szentgyörgyiek – mint mindig – most is kitétek magukért. Az alkalom a szombati gyermekműsorral kezdődött, ahol két talpraesett tanító néni segítségével a gyermekek énekeket tanultak, és kézműveskedtek. Délután koncertre gyűlt össze a népes társaság, és e sorok írójának igei gondolatait követően dr. Kovács L. Attila teológiai tanár, orgonaművész Luther-énekfeldolgozásokkal és Bach-művekkel gyönyörködtette el a hallgatóságot. A szeretetvendégség keretében bepillantást nyerhettünk Zelenák József Ausztráliában végzett szolgálatába, majd az alkalmat közös koccintás és vacsora zárta.

Vasárnap az ünnepi istentiszteleten Mózes Árpád püspök úr szavai sokunkat elgondolkoztattak. Emlékezett az elmúlt időkre, amikor sokunkban az tartotta az életet, hogy „átélhettük, bőrünkön érezhettük”, milyen erőt tud nyújtani a tényleges segítség, az egymást erősen megfogó, átkaroló kezek. Prédikációjá-



ban kiemelte, hogy most is erre van szüksége az erdélyi evangélikusoknak. Mert bár új szelek fújnak, és ezek a szelek sok-sok nehézséget hoznak, Krisztus erejétől megerősödhetünk, mert neki ma is célja van a mi életünkkel. Az istentiszteleten sor került a templom újonnan elkészített zászlójának felavatására. Rab Sándor tanár úr értékes magyarázatot nyújtott a zászlón található jelképekről, szimbólumokról. Téves felfogásnak bizonyul, hogy a székelyekre utaló nap és hold pogány szimbólum lenne. Először I. András királyunk hímeztette a hadba vonuló székelyek zászlajára, amikor azok a keresztes hadjáratba indultak. Azt jelentette, amit ma is: Isten kegyelme éjjel és nappal az övével marad. A sepsiszentgyörgyi kicsiny gyülekezet is ebben bízik, hogy „megfogyva bár, de törve nem”, Isten kegyelméből megmaradhatnak annak, akik: Krisztus követőinek, magyarnak és evangélikusnak.

Blázy Árpádné

Kedves Gyerekek!

Az idei karácsonyi fejtörőben lesz, ami könnyen kitalálható, és lesz, ami fejtörést fog okozni, no meg Biblia sem árt hozzá. Kilenc betűcsoportot láthattok, mindegyikben három szó (vagy szókapcsolat) van. Emellett pedig ott vannak a karácsonyi történet nagyon jól és kicsit kevésbé ismert szereplői. A feladat az, hogy az egyes betűcsoportokban található szavakat kapcsoljátok össze a szereplőkkel. Vannak olyan szavak, amelyek több szereplőhöz tartoznak, tartozhatnak. Hány szónak találd meg a gazdáját egy-egy betűkupacban? Ha mindegyikben egy-kettőnek, már akkor is sokat tudsz arról, hogy mi történt karácsonykor! Jó fejtörést kívánok!

Úristen	K	J	I	T	Á
Jézus	kincsesláda	jegyesek	imádták	titokban	álmában
Mária	kegyelemmel	jászol	Immánuel	tömjén	áldott
József	teljes	Júdea	istálló	tanyáztak	Ábrahám
pásztorok	Keresztelő				
bölcsek	János	Ny	H	D	
angyalok		nyugalanság	harag	Dávid városába	
Erzsébet	Ö	nyáj	három hónap	dicsőség	
Zakariás	összeírás	nyolc nap	Hatalmas	Dávid fia	
Heródes	örködték				
Augusztusz	örömhír				

Hírek, események

Ezúton is köszönjük annak a lelkes kis csapatnak a munkáját, akik szeptember 25-én – egyházfünk vezetésével – tetőtől talpig **kita-
karították templomunkat!**

Október 3-án **betakarítási hálaadó isten-
tiszteletet** tartottunk Farkasréten. Hálás köszönet a szép oltárért, amit Gockler Lajosné Piroska néni és Kiss Istvánné Ili néni testvéreink készítettek (lásd a fényképen).

Október 10-én, vasárnap délután megtartottuk a **fiatal házások köre** soron következő alkalmát, amelyen *A házasság tízparancsolatáról* beszélgettünk.

Szeretettel köszöntjük kántorunkat, **Bence Gábort kántori szolgálatának 30. évfordulója** alkalmából. Az őszi gyülekezeti hét-

végén tartott hagyományos koncert zárásakor köszöntötte őt nyilvánosan az elnökség. Isten áldja további életét és áldozatos munkáját!

Október 25-én **rendhagyó katechetikai ülést** tartottunk, amelyen Szabóné Mátrai Mariann, a Gyakorlati Intézet vezetője tartott előadást a csoda-történetek taníthatóságáról.

Október 28-án és november 25-én irodalmi estet tartottunk a tanácsteremben, melyen Takaró Mihály irodalomtörténész Reményik Sándorról és Gyóni Gézáról tartott előadást. Az **irodalmi sorozat** februárban folytatódik, a kezdés időpontja 17.30 óra. 2011. február 24-én Wass Albert, március 24-én Tormay Cecile életéről és műveiről fogunk hallani. Köszönjük az erre a célra szánt adományokat, amelyek segítségével létrejöhetnek ezek az alkalmak.

November 1-jén a farkasréti **megemlékező istentiszteleten** imádságban gondoltunk szeretettel az előző esztendőben előrement testvéreinkre.

November 12–14-ig gyülekezetünk cserkészcsapata Mendén tartotta hagyományos **őszi portyáját**. A kirándulás, számháború, közös étkezések és főzés jókedvű programjai mellett most tudták meg az idei keretmese témáját, valamint mindenki megkapta az új „névét”.

A **kelenföldi reformátusok** november 21-én ünnepelték a Horthy Miklós kormányzó és Ravasz László püspök által a szomszédunkban felszentelt Magyar Advent templomuk 80. születésnapját.

November 27-én, szombaton **adventi kézműves délután** volt a gyülekezeti teremben.

November 27-én **finn nyelvű adventi istentiszteletet** tartottunk gyülekezetünkben.

November folyamán ismét **gyűjtést rendeztünk az Angyalföld Alapítvány javára**. Az adományokat börtönben lévő szülők gyermekei kapják meg.

Advent első vasárnapján a **testvéregyházak képviselőivel** meggyűjtöttük az önkormányzat által felállított adventi koszorú első gyertyáját.

Advent első vasárnapján bemutattuk gyülekezetünknek az idei **konfirmanduscsoport** tagjait. Kérésre tavasszal ismét indítunk felnőtt konfirmációi oktatást.

Advent első vasárnapján, a 11 órás **istentisztelet után kötetlen együttléte**t tartottunk a

tanácsteremben, amelynek keretében röviden bemutatkozott gyülekezetünk cserkészcsapata. Évenként 3-4 ilyen alkalmat tervezünk, melyen gyülekezetünk egy-egy csoportja lesz majd a házigazda.

Advent vasárnapjain a 11 órakor kezdődő istentiszteleteken gyülekezetünk gyermekei rövid műsor keretében meggyűjtják az **adventi koszorú gyertyáit**.

December 5-én a tizenhat éves farkasréti templomunkért **adtunk hálát**. Ugyanezen a napon a Bocskai úton **svéd nyelvű istentiszteletet** is tartottunk.

December 20-án tartjuk a **hajléktalanok karácsonyát** a Fraknó utcai szeretetszolgálatunknál, másnap este pedig a már hagyománnyá váló **munkatársak karácsonyát** tanácstermünkben.

Szeretetszolgálatunkban nagy szükség lenne mindennemű férfi ruházatra: alsónadrágra, zoknira, pizsamára, cipőre, (farmer)nadrágra, pulóverre, dzsekire, kötött sapkára.

December 24-én 16 órakor **szentesti istentiszteletet tartunk gyermekműsorral**, igelovással. A karácsonyi történetet ezúttal a cserkészek mutatják be.

December 25-én a 11 órás istentisztelettel párhuzamosan **gyermek-istentiszteletet** tartunk. Kérjük a szülőket, hogy 11 órakor a templomba hozzák gyermekeiket!

Január 1-jétől – miként azt már szóban és írásban is jeleztük – a **délelőtti istentiszteletek fél órával előbb, 10.30 órakor** fognak kezdődni.

ÜNNEPI ISTENTISZTELETI REND

2010. Karácsony–Újév

DECEMBER 24. Karácsony este

16 óra úrv. Blázy Árpádné
Farkasrét 15 óra Joób Máté

11 óra úrv.

Blázy Árpád
18 óra Horváth-Hegyi Áron
Farkasrét 9 óra úrv. Horváth-Hegyi Áron

DECEMBER 25. Karácsony ünnepe

8 óra úrv. Joób Máté
11 óra úrv. Joób Máté
11 óra Blázy Árpádné
Gyermek-istentisztelet
18 óra Blázy Árpád
Farkasrét 9 óra úrv. Blázy Árpád

DECEMBER 31. Óév este

18 óra Joób Máté
Farkasrét 16.30 óra Joób Máté

DECEMBER 26. Karácsony 2. napja

8 óra úrv. Blázy Árpád

JANUÁR 1. Újév

8 óra úrv. Blázy Árpád
10.30 óra úrv. Blázy Árpád
18 óra Blázy Árpádné
Farkasrét 9 óra úrv. Blázy Árpádné
Farkasrét: XI., Németvölgyi út 138.

Telefonszámok

Lelkeszi hivatal 06/20 824-2907, 361-2159
Blázy Árpád igazgatólelkész 385-0244
Joób Máté lelkész 385-0820
Blázy Árpádné másodlelkész 385-0244
Schulek Mátyás diakónus lelkész 337-8371
Ittész András felügyelő 209-4259
Kotsis Domokos másodfelügyelő 386-9626
Sass János másodfelügyelő 361-1493
Bence Gábor kántor, karnagy 208-3779
Sutyinszki Katalin egyházi 385-0600

Hivatali rend

A lelkeszi hivatal nyitva tartása:
Hétfő–péntek 9–13 óra,
Szerda 17–19 óra
Lelkészek beosztása:
Blázy Árpád: kedd, péntek 10–12 óra
Joób Máté: szerda 17–19, csütörtök 10–12
Blázy Árpádné: hétfő, szerda 10–12 óra
Fraknó utcai Szeretetszolgálat
Cím: Budapest, Fraknó u. 32., tel.: 203-8365
Kedd 14–17 óra között Lázár Attila

KELENFÖLDI EVANGÉLIKUS HÍRLEVÉL

A Budapest-Kelenföldi Evangélikus Egyházközség ingyenes lapja

1114 Budapest, Bocskai út 10.

kelenfold@lutheran.hu

http://kelenfold.lutheran.hu

Szerkesztők: Blázy Árpád, Blázy Árpádné, Ittész Szilvia, Joób Máté, Mády Erzsébet
Olvasószerkesztő: Ecsedi Klára

Szerkesztőségi ügyekben kereshető:

Ittész Szilvia 209-4259, ittzes@freemail.hu

Megjelent 600 példányban.

Felelős kiadó: Ittész András

Tördelés és nyomás: D-Plus Kft.